

XXIII CONGRÉS INTERNACIONAL D'HISTÒRIA DE LA MEDICINA CATALANA Granollers, 16 i 17 d'octubre de 2026

Barcelona, 5 d'octubre de 2026

DESENA CIRCULAR

Ja falta poc pel **XXIII Congrés Internacional d'Història de la Medicina Catalana** que se celebrarà a Granollers els dies 16 i 17 d'octubre de 2026. En la present circular, us fem arribar la informació relativa al **programa definitiu del congrés**. Esperem que sigui del vostre interès i us animem a inscriure-us i a participar en aquest esdeveniment.

Dades i aspectes informatius més rellevants del congrés

Dates: 16 i 17 d'octubre de 2026.

Seu: Parròquia de Sant Esteve, Plaça de l'Església 1, Granollers (Barcelona).

Organitzen: Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya (RAMC) i Societat Catalana d'Història de la Medicina (SCHM), amb el suport de la Filial del Vallès Oriental de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears (ACMSCB).

Lema del congrés: "Història, ciència i salut: una trobada amb el llegat mèdic català".

Inscripcions: en línia a través de la pàgina web de la RAMC.

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdY5Z-G6G4Wdo3R9owPytuD6gCuypx0-RP-KmrOFaTiYF8J4A/viewform>

Últim dia d'inscripció 9 d'octubre de 2026.

Instagram: @congres.schmc_2026

Secretaria tècnica: secretaria@ramc.cat; telèfon 93 317 16 86.

Cordialment,

Lluís Bohigas i Santasusagna
President del CO

Josep Espinasa i Rifà
President del CSL

Alba Martínez i Escudé
Secretària del CO

Josep Maria Ustrell i Torrent
President del CC

23^è Congrés

INTERNACIONAL

d'Història de la Medicina Catalana

GRANOLLERS

16 i 17 d'octubre de 2026

PROGRAMA D'ACTES

***XXIII Congrés Internacional
d'Història de la Medicina Catalana***

PROGRAMA D'ACTES
I
LLIBRE DE RESUMS

Organitza:

Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya

Amb el suport de:

Societat Catalana d'Història de la Medicina

Granollers
16 i 17 d'octubre de 2026

Amb la cooperació de:

Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya
Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears
Col·legi de Metges de Barcelona
Societat Andorrana de Ciències
Arxiu Històric de les Ciències de la Salut 'Simeó Selga i Ubach'
Fundació Museu d'Història de la Medicina Catalana
Associació Febe d'Història d'Infermeria de Llengua Catalana

Amb la col·laboració de:

Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Granollers
Ministeri de Salut d'Andorra
Universitat de Barcelona
Universitat Internacional de Catalunya
Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya
Consorci de Salut i Social de Catalunya
Unió Catalana d'Hospitals
Mútua Granollers
Fundació Privada Hospital Asil de Granollers
Velayos Advocats

***XXIII Congrés Internacional
d'Història de la Medicina Catalana***

**PROGRAMA D'ACTES
I
LLIBRE DE RESUMS**

Organitza:

Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya

REIAL ACADÈMIA DE MEDICINA
DE CATALUNYA

Amb el suport de:

Societat Catalana d'Història de la Medicina

SOCIETAT CATALANA
D'HISTÒRIA DE LA MEDICINA

Publicacions del Seminari d'Història de la Medicina
de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya — 5

Reservats tots els drets.

*No és permesa la reproducció total o parcial d'aquesta obra
amb qualsevol tècnica o mitjà, inclosa la fotocòpia,
sense permís escrit dels editors.*

© dels texts: els seus autors

© de l'edició: Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya

Edita:

Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya
Carrer del Carme, 47
08001-Barcelona
Tel. 93.317.16.86
Correu-e: secretaria@ramc.cat

Primera edició

Barcelona, octubre de 2026

Coordinació

Lluís Guerrero i Sala

Imatge gràfica i disseny

Joan Pujol i Ros

Impressió

Pirgar. Barcelona

Dipòsit legal

B-17.979-2026

SUMARI

Salutació	9
Presentació	11
Congressos i presidents	13
Comitè organitzador	17
Comitè científic.....	18
Comitè de suport local.....	18
PROGRAMA D'ACTES	19

SALUTACIÓ

La celebració d'un Congrés d'Història de la Medicina Catalana és una ocasió especial per a la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya (RAMC), oimés quan es tracta del XXIII i és l'últim d'una llarga sèrie que s'inicià l'any 1970 per iniciativa de Jacint Corbella i Josep M. Calbet. Els dos primers es van celebrar a la seu de la nostra institució, però els pioners ja tenien el propòsit d'estendre'ls per tota la geografia catalana, tant per fomentar l'estudi a totes les comarques com per despertar l'interès dels estudis històrics i augmentar el nombre d'autors. El tercer ja tingué seu a Lleida i de des estant se n'han fet a totes les capitals de demarcació i en una gran part de comarques catalanes, àdhuc en altres llocs dels territoris de parla catalana.

L'organització dels Congressos està vinculada a l'Acadèmia de Medicina des de fa 56 anys. En tot moment ha tingut cura de convocar-los, d'atorgar-ne les seus i de nomenar-ne els presidents. Formen part d'un mandat orgànic que figura a l'article 41 dels estatuts. La Societat Catalana d'Història de la Medicina ha donat sempre alè a totes les cites i esdevé un ens col·laborador de primer nivell amb qui compartim la responsabilitat d'organització i dels resultats científics.

Fer el XXIII Congrés a Granollers fa justícia a aquesta ciutat i satisfà la necessitat de conèixer millor el seu passat sanitari, en especial el de l'hospital, d'origen antic, i de totes aquelles persones i organitzacions que han intervingut al llarg de la història a la construcció de l'actual xarxa assistencial. El coneixement de les arrels i la seva projecció expliquen una llarga trajectòria, afavoreixen l'autoestima i reconeixen identitats.

Els Congressos d'Història de la Medicina Catalana no són només un esguard al passat, sinó també una aportació a la cultura catalana i un càntic a la llengua pròpia dels Països Catalans. Apleguen sensibilitats i voluntats i permeten la trobada de moltes persones investigadores ocasionals o de llargues trajectòries, que comparteixen i contrasten les seves descobertes documentals i amb els seus resultats engrosseixen el corpus de publicacions creat des del començament, a hores d'ara ja molt considerable.

El Seminari d'Història de la Reial Acadèmia de Medicina edita aquest llibre de resums de les diferents comunicacions i el programa del congrés, que romandrà com

a testimoni i record d'aquest esdeveniment. Alguns autors han adreçat a *Gimbernat*, revista de l'Acadèmia, treballs més extensos que han requerit un format més ampli.

En observar aquest recull de resums hom veu de seguida que abasta un ampli ventall cronològic, que comprèn de l'Edat Mitjana fins a l'actual segle XXI. També la diversitat de les procedències dels autors, d'Andorra, de Catalunya, del País Valencià i les Illes. Així mateix, la representació de la majoria de professions sanitàries i no només de la Medicina. I la varietat de temes tractats, com ara biografies, hospitals i dispositius assistencials, organitzacions, malalties i tractaments, epidèmies, vacunes, salut pública, mutualisme, docència, etc. Tanmateix, les referències sobre llocs de bona part dels territoris de parla catalana.

En aquest Congrés val a destacar la conjunció de tots aquells valors que des del 1970 els fa una cita d'interès per a molts experts i també per tots aquells que en aquest moment es poden sentir atrets per aquests temes, sigui per satisfer la curiositat o per ampliar els propis coneixements.

Cal dir una obvietat, com ara la tranquil·litat que comporta a la RAMC la col·laboració de la Societat Catalana d'Història de la Medicina, per encarar aquest XXIII Congrés. La Societat sempre ha estat una col·laboradora fiable i molt efectiva; desitgem tenir-la sempre amb nosaltres.

És necessari agrair a la ciutat de Granollers i a l'Ajuntament la seva hospitalitat; quan mirem la Porxada no podem evitar evocar el temple d'Esculapi del logotip de la RAMC i ens sentim a casa. Els espais i serveis que se'ns han cedit aconsegueixen tots els estàndards de qualitat que requereix l'acolliment d'un congrés. Menció especial mereix el president del Congrés, el Dr. Lluís Bohigas i Santasusagna. Des del primer moment ha assumit la seva responsabilitat, ha creat els equips necessaris per a organitzar-lo i dur-lo a bon port i per aquest motiu la RAMC li agraeix el seu pilotatge.

Recau en els comitès la feina directa de preparació i desenvolupament del Congrés, per la qual cosa vull agrair al Comitè Organitzador, al Científic i al de Suport Local l'interès demostrat amb una dedicació intensa i minuciosa.

D'una manera especial adreço el meu agraïment i el de l'Acadèmia que represento a totes les persones congressistes, als autors de ponències, comunicacions pòsters i participants de taules rodones; són la veu i el contingut del congrés i les seves aportacions s'afegeixen i amplien el que ja es coneix de la història sanitària catalana. La conjunció de tots els esforços fan del *XXIII Congrés d'Història de la Medicina Catalana* una cita rellevant per a tots i per la cultura científica i humanística de Catalunya.

Miquel Vilardell i Tarrés

President de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya
Granollers, 16 d'octubre de 2026

PRESENTACIÓ

La Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya i la Societat Catalana d'Història de la Medicina us donen la benvinguda al XXIII Congrés Internacional d'Història de la Medicina Catalana. És una gran satisfacció continuar organitzant aquest congrés 56 anys després del seu inici allà per l'any 1970 del segle passat.

El programa del congrés que podeu llegir a les pàgines següents, us ofereix una panoràmica dels estudis actuals sobre la història de la medicina al nostre país. Alguns temes tradicionals segueixen ocupant l'estudi dels historiadors, per exemple les biografies i trajectòries professionals de metges o les epidèmies que van afectar profundament el territori. Algunes tendències apuntades en els dos congressos anteriors de Barcelona 2021 i Sabadell 2023 va agafant volada, un cas important es el de la infermeria que és objecte d'un bon nombre de comunicacions. La història de la Guerra Civil, tant durant la seva fase militar com en la de repressió i exili posterior és un tema que continua donant molta informació històrica.

Un tema central d'aquest congrés és l'ensenyament de la història de la medicina, amb un ponent principal i una taula rodona en la qual participen diverses universitats. El tema és molt important per a tots els investigadors i congressistes: la història de la medicina és solament un tema de recerca o bé ha de servir per a formar les futures generacions de professionals sanitaris? Ja sabeu que qui no coneix la història acaba repetint els mateixos errors.

La història de les institucions sanitàries, especialment dels hospitals i també els programes sanitaris estan essent objecte de més atenció pels historiadors. Els metges, les infermeres i altres professionals sanitaris no treballen a casa seva, sinó en institucions que tenen els seus objectius i estratègies i que per tant tenen molta influència en com es practica la medicina al malalt.

La medicina s'ha especialitzat molt al llarg del segle passat, i això significa que neixen històries vinculades a la medicina en general o a una especialitat, com seria el cas de la medicina interna o la pediatria. Altres professionals sanitaris també segueixen explorant les fites de les seves històries, com els farmacèutics i estomatòlegs, entre altres.

La història de la salut pública està prenent també molta empenta, ja no es tracta solament d'estudiar una determinada epidèmia o problema de salut, sinó de veure com les autoritats sanitàries han organitzat, des de fa molts anys la lluita contra les malalties, i més recentment la prevenció i el control. En aquest terreny cal remarcar els esforços que s'estan fent per a controlar l'impacte de les malalties cròniques .

Respecte a les noves metodologies de recerca en el terreny de la medicina volia destacar la utilització de la paleogenòmica en l'estudi de la *Yersinia pestis* i l'arqueologia en l'estudi sobre el poblat ibèric del Puig del Castell. També vull destacar dos territoris amb una aportació notable al congrés, en primer lloc de Granollers i comarca, organitzadors locals que, a més, hi participen amb diverses investigacions de gran interès. Hi ha diverses comunicacions i conferències sobre l'Hospital de Granollers i també sobre la comarca. Un altre territori molt estimat, Andorra, fa una aportació molt especial al congrés sobre aspectes històrics del seu estat modern.

Esperem que aquesta trobada serveixi perquè els investigadors que presenten ponències i comunicacions puguin suscitar discussions i debats que els permetin millorar els seus estudis i també trobar col·laboracions en futurs estudis.

Una nota trista va ser la mort del Dr. Jacint Corbella l'any passat, ell sempre ha estat l'ànima de tots els congressos. Tres companys seus, ens ofereixen una taula rodona sobre la seva figura i aportacions a la història de la medicina catalana. Una altra taula rodona es dedica al diccionari Corachan, un gran exemple de la defensa del català com a llengua científica i un recordatori que ens diu que cal treballar molt perquè el català sigui l'idioma habitual als serveis sanitaris.

El congrés ha estat possible gràcies a la implicació de la gent de Granollers, començant per la seva alcaldessa, Alba Barnusell, l'exconseller de Salut, Manel Balcells i un Comitè local dirigit de forma magnífica per Josep Espinasa. La organització científica del Congrés ha estat possible per l'excel·lent aportació del Comitè científic dirigit per Josep Maria Ustrell.

Vull agrair al president de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, Miquel Vilardell, haver-me confiat la presidència d'aquest congrés. També i ben especialment l'aportació del Departament de Salut i de tots els patrocinadors que han fet possible la viabilitat econòmica d'aquesta cita. Però sobretot vull agrair a tots la vostra assistència i participació, sense vosaltres no hi hauria congrés, en sou l'ànima. Moltes gràcies.

Lluís Bohigas i Santasusagna

President del XXIII Congrés Internacional d'Història de la Medicina Catalana
Granollers, 16 d'octubre de 2026

ANTICS CONGRESSOS I PRESIDENTS

Primer Congrés: Barcelona-Montpeller. 1970

President Dr. Ramon Sarró i Burbano

Segon Congrés: Barcelona-Montserrat. 1975

President: Dr. Manuel Carreras i Roca

Tercer Congrés: Lleida-Cervera. 1981

President: Dr. Jacint Corbella i Corbella

Quart Congrés: Poblet-Tarragona. 1985

President: Dr. Josep M. Calbet i Camarasa

Cinquè Congrés: Barcelona. 1988

President: Dr. Dídac Parellada i Feliu

Sisè Congrés: Manresa-Santpedor. 1990

President: Dr. Manuel Camps i Surroca

Setè Congrés: Tarragona. 1992

President: Dr. Josep M. Adserà i Martorell

Vuitè Congrés: Barcelona. 1994

President: Dr. Josep M. Massons i Esplugas

Novè Congrés: Blanes. 1996

President: Dr. Pere Vallribera i Puig

Desè Congrés: Lleida-Alcarràs. 1998

President: Dr. Manuel Camps i Clemente

Onzè Congrés: Barcelona. 2000

Presidents: Drs. Moisès Broggi i Vallès
i Edelmira Domènech i Llaberia

Dotzè Congrés: Pollença. 2002

President: Dr. Francesc Bujosa i Homar

Tretzè Congrés: La Canonja. 2004

President: Dr. Josep M. Sánchez i Ripollès

Catorzè Congrés: Barcelona. 2006

President: Dr. Manuel M. Escudé i Aixelà

Quinzè Congrés: Berga. 2008

President: Dr. Lluís Guerrero i Sala

Setzè Congrés: Sant Feliu de Guíxols. 2010

President: Dr. Carles Hervás i Puyal

Dissetè Congrés: Barcelona. 2012

President: Dr. Ramon Trias i Rubiès

Divuitè Congrés: Igualada-Montserrat. 2014

President: Dr. Josep M. Ustrell i Torrent

Dinovè Congrés: Puigcerdà. 2016

President: Dr. Ferran Sabaté i Casellas

Vintè Congrés: Vic. 2018

President: Dr. Miquel Ylla-Català i Genís

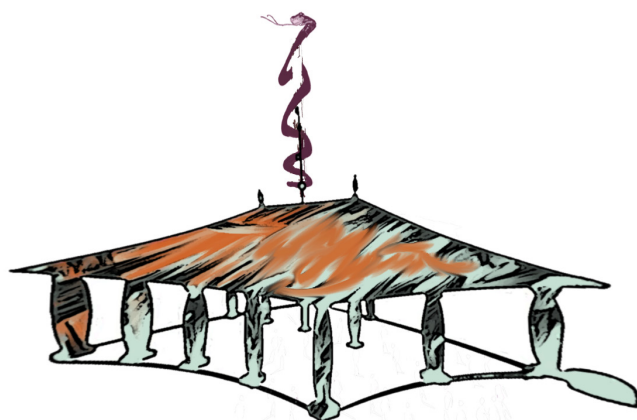
Vint-i-unè Congrés: Barcelona. 2020

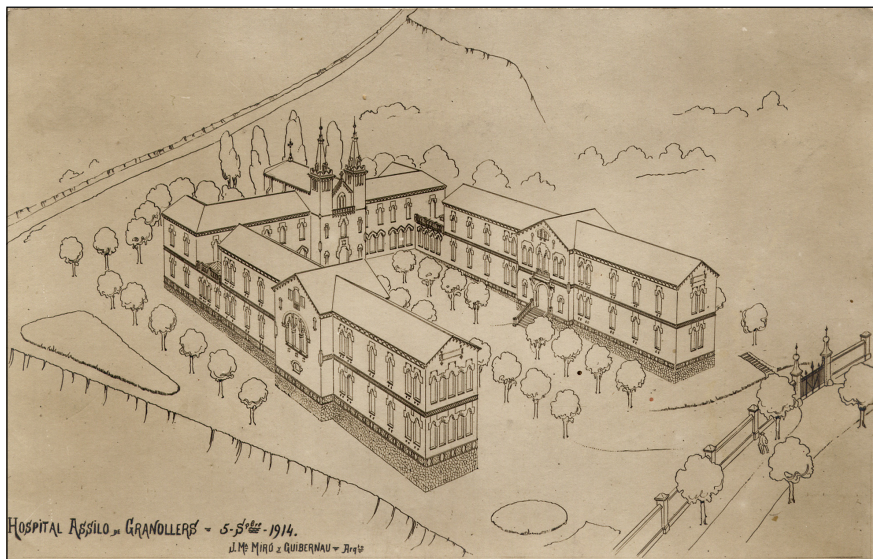
President: Dr. Josep A. Bombí i Latorre

Vint-i-dosè Congrés: Sabadell. 2023

President: Dr. Joan Sala i Pedrós

23^è Congrés
INTERNACIONAL
d'Història de la
Medicina Catalana

INTERNACIONAL
d'Història de la
Medicina Catalana

COMITÈ ORGANITZADOR

Lluís Bohigas i Santasusagna

President

Josep Espinasa i Rifà

Elena Guardiola i Pereira

Vicepresidents

Alba Martínez i Escudé

Secretària

Esteve Llargués i Rocabruna

Tresorer

Manel Balcells i Díaz

Josep Farrés i Quesada

Àngels Mach i Buch

Àlex Marcas i Vila

Genoveva Vilardell i Rifà

Vocals

Àngels Gallegos i Paniello

Marc Xifró i Collsamata

Secretaria tècnica

COMITÈ CIENTÍFIC

Josep Maria Ustrell i Torrent

President

Lluís Guerrero i Sala

Carles Hervás i Puyal

Vicepresidents

Anna Maria Carmona i Cornet

Francesc Cremades i Rodríguez

Anna Maria Ester i Condins

Elena Guardiola i Pereira

Oriol Ramis i Juan

Pere Riutord i Sbert

Ferran Sabaté i Casellas

Josep Maria Vilaseca i Llobet

Vocals

COMITÈ DE SUPORT LOCAL

Josep Espinasa i Rifà

President

Elisabet Deig i Comerma

Ramon Fitó i Morató

Esteve Llargués i Rocabruna

Àlex Marcas i Vila

Alba Martínez i Escudé

Sílvia Martínez i Marcos

Elisabet Sánchez i Pujol

Ramon Velayos i Balcells

Vocals

Hassan el Ghrari

Secretaria

XXIII CONGRÉS INTERNACIONAL D'HISTÒRIA DE LA MEDICINA CATALANA

PROGRAMA D'ACTES

PARRÒQUIA DE SANT ESTEVE

Plaça de l'Església, 1
Granollers

SALA PERPINYÀ MASFERRER

Plaça de la Porxada, 21
Granollers

SALA FRANCESC TARAFÀ

Carrer de Corró, 47
Granollers

DIVENDRES, 16 D'OCTUBRE DE 2026

08:30 – 09:00 h: **REBUDA DE CONGRESSISTES**

Lliurament de documentació.

SALA SANT ESTEVE

09:00 – 9:25 h: **ACTE D'INAUGURACIÓ**

Intervenien: **Alba BARNUSELL I ORTUÑO**, batllessa de la ciutat de Granollers;
Lluís BOHIGAS I SANTASUSAGNA, president del Congrés; **MIQUEL VILARDELL
I TARRÉS**, president de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya; **Elena
GUARDIOLA I PEREIRA**, presidenta de la Societat Catalana d'Història de la
Medicina; **Elvira BISBE I VIVES**, presidenta del Col·legi de Metges de Barcelona

09:30 – 10:00 **CONFERÈNCIA INAUGURAL**

Presentació: **Lluís BOHIGAS I SANTASUSAGNA**

Conferenciant: **Josep Lluís BARONA I VILAR**

La importància de la història de la medicina per a la formació dels metges

10:00 – 11:00 **TAULA RODONA: L'ENSENYAMENT DE LA HISTÒRIA DE LA MEDICINA A LES UNIVERSITATS CATALANES AL SEGLE XXI.**

Moderador: **Esteve LLARGUÉS I ROCABRUNA**

- **Albert BIETE I SOLÀ**
- **María Laura GÓMEZ DE LA CRUZ**
- **Sandra Elena GUEVARA FLORES**
- **Josep Maria VILASECA I LLOBET**
- **Debat**

11:00 – 11:30 **Pausa – Café**

11:30 – 13:15 **COMUNICACIONS**

Moderador: **Joan SALA I PEDRÓS**

1. Albert BIETE I SOLÀ, Ferran GUEDEA I EDO

Les primeres bombes de cobalt a Catalunya: una història d'èxit en la radioteràpia del càncer

2. Lluís BOHIGAS I SANTASUSAGNA

Tres consellers de sanitat: Ramon Espasa, Josep Laporte i Xavier Trias

3. Miquel BRUGUERA I CORTADA

Francesc Bergós Ribalta, un metge català expert en defensa passiva

4. Genís CARRASCO I GÓMEZ, Miquel BRUGUERA I CORTADA

Més enllà de l'exili: reincorporació professional dels metges catalans sancionats a la medicina sota el franquisme (1939-1975)

5. Sara FAJULA I COLOM

Galeria de metges catalans. Més de 1.350 biografies

6. Laia NOGUÉ-NAVARRO, Laura ZAMBRANA, Sergi OLIVARES, Josep ARIMANY

Museu d'Història de la Medicina de Catalunya (MHMC) a Vic

7. Carlos SÁNCHEZ BORRELL, Pepita RAVENTÓS PAJARES, Anna CASANOVAS LLORENS, Joan VIÑAS I SALAS (†)

La idiosincràsia de la Facultat de Medicina de Lleida: cinquanta anys de representació i participació de l'estudiantat (1977-2026)

13:15 – 14:00 **TAULA RODONA: PER UNA HISTÒRIA DE LA SALUT PÚBLICA EN LA NOSTRA CULTURA: PERTINENÇA, REPTES I OPORTUNITATS.**

Moderadors: **Andreu SEGURA I BENEDICTO**
Fernando PARRILLA I VALERO

- **Antoni ROCA I ROSELL**
- **Alfons ZARZOSO I ORELLANA**
- **Debat**

14:00 – 15:30 **Dinar**

15:30 – 17:15 **TAULA RODONA: LA SOCIETAT CATALANO-BALEAR DE MEDICINA INTERNA (SCBMI): UNA MIRADA A LA SEVA HISTÒRIA MÉS RECENT.**

Moderadors: **Marina GELI I FÀBREGA**
Ramon PUJOL I FARRIOLS

- **Roser SOLANS - Ferran NONELL:** *Les reunions científiques de la SCBMI; dels anys 80 a l'actualitat, una visió panoràmica des de la nostra especialitat.*
- **Anton CARTANYÀ - Miquel TORRES:** *Les reunions dels caps de Servei de Medicina Interna de Catalunya i de Balears: una important eina de col·laboració i de visió generalista del metge internista hospitalari.*
- **Francesc GUDIOL:** *La Medicina Interna i la infectologia. El model català.*
- **Debat**

17:15 – 17:45 **Pausa – Café**

17:45 – 20:00 **COMUNICACIONS**

Moderador: **Ferran SABATÉ I CASELLAS**

1. M. Cinta CANTARELL I AIXENDRI

Història d'un metge de poble: Ignasi Cantarell i Fontcuberta

2. Joan GARRIGA I ANDREU

El metge Alfred Canal i Comas (1884-1942) represaliat del franquisme

3. Margarida GENERA I MONELLS

El termalisme: una font de salut a La Garriga, des de la prehistòria. Algunes evidències arquitectòniques

4. Marc GUÀRDIA I LLORENS

Higiene i identitat: una pinta de desparasitar del segle I ac del poblat ibèric del Puig del Castell de Samalús (Cànoves i Samalús, Vallès Oriental)

5. Sílvia MARTÍNEZ I MARCOS

Dolors Lleonart i Casanovas: un exemple de lluita per la presència femenina en la ciència mèdica

6. Germà MORLANS I MOLINA

El perquè la FPHAG va crear el primer servei hospitalari de Geriatria a Catalunya

7. Rosa M. NAVARRO MARTÍNEZ, Sílvia MOLINA NAVAS

El Butlletí del Col·legi Oficial de Llevadores de Catalunya (1935-1936): Estructura editorial y expresión de la identidad profesional de las matronas como profesión independiente

8. Teresa RIERA PAGÉS, Remei DALMAU AYMERICH, Maria Mercè ESPINA MAYOL, Fina GÓMEZ BERMÚDEZ, Maria Engràcia GUITART JOSEPH, Cesca FORNS SABATER, Marina MOLINS VIAPLANA, Montse PARELLADA FORTUNY, Juli LÓPEZ GIMÉNEZ, Mariluz LÓPEZ MOLERO, Teresa PIELLA OLIVEDA, Maria Dolors SITJES VILA

Obrint camí

9. Maria SAGALÉS, Carme BARBANY

L'Hospital General de Granollers: rememorant els orígens

SALA PAX

11:30 – 13:15 **COMUNICACIONS**

Moderador: **Carles HERVÁS I PUYAL**

1. Rosa DEULOFEU I VILARNAU

L'organització de la donació i el trasplantament d'òrgans a Catalunya (1984-1990). Naixement d'un model pioner

2. Roser FONT SANMIQUEL, Jacint ALTIMIRAS ROSET

L'Abellar de Baix. Casa hospital de Cornet (Sallent) durant el segle XIX

3. Josep ROIG I GARCIA, Purificación MERINO PALOMAR

La pandèmia de grip de 1918 a Puigcerdà

4. Josep ROIG I GARCIA, Purificación MERINO PALOMAR

La Residència Sanitària de Girona. Un transatlàntic encallat al mig del desert?

5. Olga ROIG I LÓPEZ

L'higienisme de principis del segle XX i la seva pervivència en la dècada de 1930 en la figura del metge pediatre Pere Calafell

6. Àngela SEGURA ARENAS

El self-help y las proveedoras de educación sanitaria y sexual durante la transición democràtica

7. Alfons ZARZOSO ORELLANA

Arquitectura contra la malaltia infecciosa a Barcelona, 1925-1938

14:00 – 15:30 **Dinar**

17:45 – 20:00 **COMUNICACIONS**

Moderador: **Francesc CREMADES I RODRÍGUEZ**

1. Àngels MACH BUCH

La singularitat històrica del Principat d'Andorra en la distribució de productes farmacèutics

2. Sílvia MANDICÓ GARCIA

Quan sigui gran em vull quedar a casa

3. Eva HERAS MUXELLA, Jan MISSÉ, Encarna ULLOA, Mònica INSA, Muntsa FÍGOLS, Josep ESTEVE, Montse GALLART, Laura VASCO, María ANGLADA, Blanca de la CRUZ, Marc MOYA, Natalia LÓPEZ, Vera de BARROS, Gemma BALLESTER, Nuria VÁZQUEZ, Ariadna SOBRE

La creació del Servei d'Envel·liment i Salut a Andorra (2021-2025): una transformació del model assistencial geriàtric

4. Carme PALLARÈS I PAPASEIT

Quan la medicina entrava a casa

5. Josep Maria COMELLES, Josep BARCELÓ I PRATS

Els orígens de l'atenció de proximitat a Catalunya: del model extrahospitalari del SOE a l'atenció primària de la Llei General de Sanitat (1944-1986)

6. Òscar FARRERONS I VIDAL

La topografia mèdica de Viladrau, l'obra emblemàtica del Dr. Ariet

7. Jelena JOVANOVIĆ SIMIĆ, Dragomir BONDŽIĆ

Yugoslav physicians Gojko Nikoliš and Theodor Balk: memoirs of the Spanish Civil War and Life Trails

8. Miguel MARCO IGUAL

Seguint les petjades dels Montaner, una família barcelonina de traductors mèdics

9. Mireia SOLÉ I COSTA, Josep Maria VILASECA I LLOBET

Les epidèmies de pesta a Catalunya

SALA PERPINYÀ MASFERRER

11:30 – 13:15 **COMUNICACIONS**

Moderador: **Pere RIUTORD I SBERT**

1. Gisela ALCÓN I VIDAL

Pilar Folch, pionera de l'odontologia femenina a les comarques de Tarragona

2. Xavier COSTA I CODINA

Evolució de l'ergonomia odontològica des del segle XVIII fins a l'actualitat

3. Jesús Vicente COBO I GÓMEZ

Els doctorats de medicina del Regne de Mallorca a la Universitat de Pavia al segle XVII

4. Laura PALLARÉS VIÑA, Maria Rosa CAMPOY-CABALLERO, Daniel R. CUESTA-AGUIRRE, Llibertat BEÀ PASCUAL, Assumpció MALGOSA, Laura CANALES BARTRA, Júlia BENET CUGAT, Jordi AMORÓS, Arianna SALONIA, Cesc BUSQUETS COSTA, Marta FÀBREGAS, Núria ARMENTANO, Xavier JORDANA, Cristina SANTOS

Enterraments múltiples i epidèmia a la Catalunya medieval: evidències paleogenòmiques de Yersinia pestis

5. Laura PALLARÉS VIÑA, Daniel R. CUESTA-AGUIRRE, Maria PIÑANA, Maria Rosa CAMPOY-CABALLERO, Cristina SANTOS, Pere Joan CARDONA

La hipòtesi del bacil Alfa de Jaume Ferran revisitada: evidència paleogenòmica que la vacuna Anti-Alfa contra la tuberculosi es basava en un cultiu d'enterobacteris

6. Paloma RUÍZ VEGA

Nuevas aportaciones al estudio de la obra y la trayectoria de Manuel Gil y Albéniz, académico corresponsal de la Academia Médica de Barcelona, a través de la documentación del archivo de la Real Academia de Medicina y Cirugía de Cádiz (1820-1822)

14:00 – 15:30 **Dinar**

17:45 – 20:00 **COMUNICACIONS**

Moderadora: **Anna Maria ESTER I CONDINS**

1. Josep BARCELÓ-PRATS, Carmen ORTEGA SEGURA

Del voluntarisme filantròpic a la professionalització assistencial: les "Damas Enfermeras" de la Creu Roja a través del film "Heroísmos" (1922)

2. Miquel Àngel CALDERÓ SOLÉ, Inés VILÀ PANÉS, Cristina SUBIAS NOGUÉS, Carme TORRES PENELLA, Lorena Lourdes TEJERO VIDAL

Empremtes històriques de la identitat espiritual de la Infermeria a Lleida

3. Amèlia GUILERA I ROCHE, Anna MOLLET I GUILERA

"Nocions que ningú ha d'ignorar relatives al càncer". Emissió radiofònica del 30 de maig de 1944. Dr. Lluís Guilera Molas

4. M. Carmen OLIVÉ I FERRER, Anna RAMIÓ I JOFRE, Amèlia GUILERA I ROCHE, Carme VILA I GIMENO, Montserrat VENTURAS I NIETO

Maria. Una comadrona al món rural

5. Marta PERPIÑÁN ARIAS, Blanca VIRÓS I PUJOLÀ, Borja MANZANARES ZALDÍVAR

Ús de les fonts orals en la recerca històrica infermera. Casos pràctics

6. Anna RAMIÓ I JOFRE, Amèlia GUILERA I ROCHE

A propòsit d'un cas del orojete "Preservem la memòria". Testimoni de tres infermeres de l'Hospital de Sant Joan de Déu de Barcelona

7. Cinta SADURNÍ-BASSOLS, Gloria GALLEGO-CAMINERO

Infermeres de l'Hospital Internacional de Vic durant la Guerra Civil Espanyola (1936-39). L'impacte humà de la mobilització

8. Carme TORRES I PENELLA, Anna RAMIÓ I JOFRE

L'exili interior de Carme Segarra, infermera de guerra

9. Carme VILA I GIMENO, Amèlia GUILERA I ROCHE, Anna RAMIÓ I JOFRE

Les Vedrunes a l'Hospital General de Granollers

SALA ARQUEOLÒGICA (PARROQUIA)

PÒSTERS

1. Ramon ESPASA I OLIVER

Ramon Turró i Antonio Damasio: més que una coincidència

2. Francesc JOSÉ MARÍA SÁNCHEZ, Carles MANTÉ FORS

Els orígens del CSC, el primer consorci sanitari de l'estat

3. Lluís LLAUGER I GARCIA

Finançament sanitari mitjançant censals: testimoni de l'Hospital Sant Jaume i Santa Magdalena de Mataró

4. Laia NOGUÉ-NAVARRO, Ot ORDEIG, Laura ZAMBRANA, Xavier CERVERA, Josep ARIMANY

Estudi antropològic del vas funerari de l'Església dels Dolors de Vic

5. Ana PÉREZ VARELA, Lluís GUERRERO I SALA, Lluís GRANDE I POSA, Josep Antoni BOMBÍ I LATORRE

El fons August Pi-Sunyer a la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya

6. Kenzi RIBOULET I ZEMOULI

28 estats, dos segles, quatre monografies i una planta: cronologia farmacopètica del cànem (Cannabis L.) a Europa

7. Maria Gràcia SEGUÍ PUNTAS

Receptari del fons del jurista Jordi Seguí i Sanxo (Menorca, segle XVIII)

8. Marc XIFRÓ I COLLSAMATA, M. Àngels GALLEGOS I PANIELLO, Carles HERVÁS I PUYAL

La relació de la Reial Acadèmia de Medicina amb el partit sanitari de Granollers (segles XVIII i XIX)

DISSABTE, 17 D'OCTUBRE DE 2026

SALA SANT ESTEVE

09:00 – 9:45 **TAULA RODONA: 90 ANYS DE LA PUBLICACIÓ DEL DICCIONARI CORACHAN. PASSAT, PRESENT I FUTUR DEL CATALÀ, LLENGUA D'EXPRESSIÓ CIENTÍFICA.**

Moderador: **Ferran SABATÉ I CASELLAS**

- Roderic GUIGÓ I SERRA
- Oriol RAMIS I JUAN
- Gustavo TOLCHINSKY WIESEN

- Debat

09:45 – 11:00 **COMUNICACIONS**

Moderadora: **Maria Teresa ESTRACH I PANELLA**

1. Pasqual BERNAT LÓPEZ

Francesc Xavier Vergés i la modernització de la farmàcia a la Catalunya del segle XX

2. Josep Maria CALBET I CAMARASA, Anna Maria CARMONA I CORNET, Ferran SABATÉ I CASELLAS

Integració de la Farmàcia a la Facultat Reunida de Medicina i Cirurgia de Barcelona

3. Eduard MASJUAN I BRACONS

El cooperativisme sanitari a Mataró: el cas de les farmàcies obreres, 1904-1940

4. Francisco MULET ZARAGOZA, María Amparo MILLÁ MULET, Leticia MILLÁ MULET

Los farmacéuticos catalanes en la Filipinas colonial (Siglo XIX)

5. Rosa Maria PARÉS I MARIMON, Albert ROCA I ÁLVAREZ

La premsa local, font d'informació sobre el còlera de l'any 1884. El cas del "Semanario de Igualada"

11:00 – 11:30 **Pausa – Café**

11:30 – 13:15 **COMUNICACIONS**

Moderador: **Oriol RAMIS I JUAN**

1. Montse CONSTANS GÜELL, Lluís MEZQUIDA ANDREU

Organització sanitària i pràctiques mèdiques en una institució assistencial: el fons de la Casa de Caritat

2. Àngela DOMÍNGUEZ I GARCIA, Anna Maria CARMONA I CORNET

Els ensenyaments de medicina, cirurgia i farmàcia, a l'Escola Especial de la Ciència de Guarir i a la Facultat de Ciències Mèdiques (1821-1845)

3. Àngela DOMÍNGUEZ I GARCIA, Núria SOLDEVILA I PIDEMUNT, Diana TOLEDO I ZVALETA

Quan les dades recolzen la prevenció. A propòsit de les intervencions de Salvà Campillo i Ferran Clua

4. Miquel NOLLA I SALAS, Pilar HILARIÓN, Montserrat COMELLAS, Ignasi ARBUSÀ, Joaquim BAÑERES

L'acreditació pionera de l'Hospital General de Catalunya i l'impuls pel desenvolupament de Joint Commission International

5. Antoni PUCHE I MANAUT, Adrià PUCHE I VILA

Els metges catalans exiliats a Mèxic: 30 anys després. Memòria, llegat i continuïtat intergeneracional

6. Antoni PUCHE I MANAUT, Adrià PUCHE I VILA

El professor Albert Folch i Pi, un geni català no prou reconegut

7. Susanna SANS I MENÉNDEZ

Història del programa de prevenció i control de malalties cròniques CRONICAT (1981-1994) Sinèrgia entre l'acció de govern, el món científic, l'actuació de la comunitat i la col·laboració internacional

13:15 – 14:00 **TAULA RODONA: EL DR. JACINT CORBELLÀ I LA HISTÒRIA DE LA MEDICINA CATALANA.**

Moderadora: **Elena GUARDIOLA I PEREIRA**

- **Lluís GUERRERO I SALA**
- **Carles HERVÁS I PUYAL**
- **Ferran SABATÉ I CASELLAS**

- **Debat**

SALA PAX

09:45 – 11:00 **COMUNICACIONS**

Moderadora: **Clara IZARD I GAVARRÓ**

1. Jaime ESPANYOL I MOREDA, Estela MAS I CAGIDE, Ramon RENEDO I YANGUAS

De la solidaritat a l'empresa sanitària. Causes i antecedents del Mutualisme a Mollet del Vallès

2. Fernando PARRILLA I VALERO

La salut pública en una població rural de la Corona d'Aragó: Olesa de Montserrat

3. Fernando PARRILLA I VALERO

El projecte de construcció del cementiri de Cambrils el 1809, entre el tifus i la Guerra del Francès (1808-1814)

4. Andreu SEGURA I BENEDICTO

El desenvolupament de les estadístiques sanitàries a la Generalitat restaurada

5. Andreu SEGURA I BENEDICTO, Fernando GARCÍA BENAVIDES

Per a una història de la salut pública a Catalunya: la formació dels professionals

11:00 – 11:30 **Pausa – Cafè**

11:30 – 13:15 **COMUNICACIONS**

Moderador: **Josep Maria VILASECA I LLOBET**

1. Enric ARAGONÉS I BENAIGES

Entre l'estigma i la psiquiatriització: 50 anys d'evolució del rol del metge de família en l'atenció a la salut mental a Catalunya (1975-2025)

2. Lluís COLOMÉS I FIGUERA; Manel GIMENO I LLARDÉN

Descripció de l'assistència sanitària militar franquista i republicana al Front del Pallars

3. Lluís COROMINA I VERDAGUER

Un estudi de cas de les conductes mèdiques a la Girona de mitjan segle XX (Laureà Dalmau, 1948-1957)

4. Oriol de FÀBREGUES-BOIXAR I NEBOT

El projecte republicà d'Hospital de Tuberculosos de Vall d'Hebron de Barcelona de 400 llits. HT 400

5. Mateu HUGUET I RECASENS

La salut pública en el pensament higienista del Dr. D. Recasens i Comes. La transició demogràfica a la ciutat de Tarragona (1900-1935)

6. Ferran A. MORAGA-LLOP

El centenari de la Societat Catalana de Pediatria. Els orígens

7. María MÉNDEZ I HERNÁNDEZ

El centenari de la Societat Catalana de Pediatria. Els reptes

SALA PERPINYÀ MASFERRER

09:45 – 11:00 **COMUNICACIONS**

Moderadora: **Anna Maria CARMONA I CORNET**

1. Antonio MONTERO I MATAMALA, Víctor MAYORAL I ROJALS

L'Hospital de Cartró de Capdella a la Vall Fosca. Pallars Jussà. Lleida

2. Anton PUJOL I BERTRAN

El metge Josep Pujol Capsada i la Comissió mixta executiva per a la Lluita Antipalúdica al Baix Llobregat, 1920-1923

3. Emília RAMIS I ORTEGA

Rastre històric de “La Salut” de Perpinyà

4. Kenzi RIBOULET I ZEMOULI

Difós tot i difús, codificat però modificat: el cànem (Cannabis L.) a les farmacopees oficials d'Europa (1739-1939)

5. Jaume VILAGINÉS I SEGURA

Els Ventalló de Mollet del Vallès, metges i apotecaris. El procés de medicalització en una població rural del segle XVIII

14:00 – 15:30 **Dinar**

15:30 – 16:30 **VISITA CULTURAL DE LA CIUTAT DE GRANOLLERS**

Personal del Museu de Granollers

SALA FRANCESC TARAFA

16:30 – 17:00 **CONFERÈNCIA: L'ANTIC HOSPITAL DE GRANOLLERS**

Conferenciant: Carme BARBANY I CIURANS

Presentació: Josep ESPINASA I RIFÀ

17:00 – 17:45 **CONCERT CORAL DE MÚSICA ANTIGA “ARS MEDICA, ARS MUSICA”**

Coral EMSEMBLE AEDEA, direcció Marc Tost

Presentació: Josep ESPINASA I RIFÀ

17:45 – 18:00 **CLOENDA DEL CONGRÉS**

Lluís BOHIGAS I SANTASUSAGNA

18:00 – 18:30 **PISCOLABIS**

PREMI DE LA SOCIETAT CATALANA D'HISTÒRIA DE LA MEDICINA “DOCTOR ANTONI CARDONER I PLANAS”

BASES

1. Es concedirà a la millor comunicació oral signada per un autor jove (fins a 30 anys) presentada al Congrés d'Història de la Medicina Catalana.
2. Es consideraran autors joves els que tinguin fins a 30 anys el dia de la presentació de la comunicació al Congrés.
3. Les comunicacions podran estar signades per més d'un autor, però el primer signant, que haurà de presentar el treball durant el congrés, haurà de ser l'autor jove.
4. El guardó consistirà en l'abonament de les despeses d'inscripció al congrés de l'autor jove (primer signant de la comunicació) i el lliurament del diploma acreditatiu.
5. El Jurat serà presidit pel president/a de la Societat Catalana d'Història de la Medicina o persona en la que delegui, un membre de la Junta i un tercer avaluador de prestigi. Per la seva condició, cap d'ells podrà optar al guardó. La seva decisió serà inapel·lable.
6. El guardó serà lliurat en el transcurs de l'acte de lliurament de premis i beques de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears.
7. Si es publica el treball guardonat, s'haurà de fer constar de forma destacada la distinció aconseguida.

PREMI DE LA SOCIETAT CATALANA D'HISTÒRIA DE LA MEDICINA “DOCTOR LLUÍS COMENGE I FERRER”

BASES

1. Es concedirà a la millor comunicació oral presentada al Congrés d'Història de la Medicina Catalana.
2. S'exclouen les ponències i les participacions en taules rodones.
3. El guardó consistirà en el lliurament d'un diploma acreditatiu.
4. El jurat estarà constituït pel president/a de la Societat Catalana d'Història de la Medicina o persona en la que delegui, un membre de la Junta i un tercer avaluador de prestigi. Per la seva condició, cap d'ells podrà optar al guardó. La seva decisió serà inapel·lable.
5. El guardó serà lliurat en el transcurs de l'acte de lliurament de premis i beques de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears.
6. Si es publica el treball guardonat, s'haurà de fer constar de forma destacada la distinció aconseguida.

Publicacions del Seminari d'Història de la Medicina
de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya — 5